

Mateřská škola
Praha 10
Horolezecká 912
102 00
tel. 274862173,
e-mail: mshorolezecka@gmail.com

Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání
HROU PO CELÝ ROK

Č.j. B 127/2021

Školní vzdělávací program MŠ vychází z analýz MŠ, je zpracován týmem pedagogických pracovníků, byl projednán a inovován na pedagogické radě konané 27.8.2021

Jeho účinnost je plánovaná na období 3 let s pravidelnou aktualizací na základě evaluační činnosti.

Obsah

1	Identifikační údaje o škole	3
2	Obecná charakteristika školy	3
3	Charakteristika a cíle vzdělávacího programu	4
4	Koncepce rozvoje školy – výchova ke zdravému životnímu stylu v úzké spolupráci s rodiči.	4
5	Podmínky vzdělávání	5
6	Personální obsazení – pedagogický / nepedagogický personál	9
7	Organizace vzdělávání	9
8	Obsah vzdělávání	9
9	Hlavní cíle vzdělávání a klíčové kompetence	10
10	Obsah oblastí vzdělávání	10
11	Tematický blok s tématy	11
12	Formy vzdělávání	12
13	Cíle vzdělávání a očekávané kompetence v jednotlivých tématech	13
14	Vnitřní a vnější hodnocení a evaluace	27
15	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných	33
16	Děti raného věku a specifika pedagogické činnosti s touto věkovou skupinou	35
	Při vzdělávání dětí raného věku se snažíme o naplnění tří priorit:	36
17	Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí	36
	Závěr	37
	Příloha	38

1 Identifikační údaje o škole

Název:	Mateřská škola Horolezecká
Adresa:	Praha 10 – Hostivař Horolezecká 912, 102 00
Ředitelka školy:	Bc. Gabriela Tvrdková
Zástupkyně:	Marta Němečková
Zřizovatel:	MČ Praha 15, Boloňská 478 Praha 10 – Horní Měcholupy
IČO:	62930591
IZO:	107504421
Provoz:	6.30 – 17.00 hodin

2 Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Horolezecká se nachází uprostřed sídliště Hostivař v Praze 10. Objekt školy je rozčleněn na čtyři pavilony a vzdělávání zde probíhá v šesti třídách (5 celodenních tříd běžného typu, 1 speciální celodenní třída pro děti s vadami řeči). Provoz ve škole byl zahájen v roce 1976.

Komplex naší mateřské školy, jenž byl poprvé rekonstruován v roce 1996, je ve velmi dobrém technickém stavu. V roce 2014 proběhla rekonstrukce dvou tříd a sociálních zařízení růžového pavilonu. Následně roku 2015 byla plně zrekonstruována kuchyň mateřské školy, do níž byli také dodány nové spotřebiče, jako například konvektomat, které umožňují zdravější způsob úpravy potravin.

Jednotlivé třídy ve škole mají dvě místnosti využívané jako herny, jídelny a ložnice, jednu menší místnost pro tvořivé hry dětí, samostatnou šatnu, sociální zařízení a kabinety. Třídy jsou vybaveny nábytkem, množstvím didaktických hraček, učebními i speciálními pomůckami. Součástí tříd je také bohatě vybavená dětská i učitelská knihovna. Rozloha a členité prostředí tříd vytváří příznivé podmínky pro skupinové i individuální hry a činnosti dětí s respektováním jejich individuálních potřeb. Je ponechán dostatečný prostor pro spontánní hry. Prostory školy umožňují vytváření pracovních center i míst pro odpočinek nebo rušnější pohybové aktivity.

V rámci areálu školy se nachází rozlehlá udržovaná školní zahrada se vzrostlou zelení a účelovým vybavením, která poskytuje velmi dobré podmínky pro pobyt dětí venku. Zahrada prochází postupnou inovací, některé starší herní prvky jsou odstraňovány a instalují se nové, modernější. Zahrada je učitelkami využívána nejen pro prostý pobyt venku, ale také zde společně s dětmi dochází k naplňování cílů ŠVP prostřednictvím aktivit, které prostor zahrady a její vybavení umožňují.

Pro děti poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu dle příslušných předpisů. Pitný režim je dostatečně zajištěn. Individuální potřeba odpoledního spánku dětí je zohledněna. Ve škole jsou velmi dobré světelné a tepelné podmínky.

V souladu se zákonem Ministerstva zdravotnictví č. 108/2001 Sb. (hygienické požadavky na prostory) lze přijímat do školy maximálně 154 dětí. V pedagogické a odborné způsobilosti budeme nadále provozovat speciální třídu pro děti s vadami řeči.

Mateřskou školu navštěvují děti od tří do sedmi let a většina bydlí v obci. Snažíme se, aby spolupráce s rodiči byla otevřenější a aby tím zmizela bariéra, která vzniká mezi nimi a učitelkami.

Rovněž věříme, že i spolupráce s dalšími partnery (MÚ, PPP, SPP, ZŠ,...) bude stále méně formální, otevřenější a nesena hlubším zájmem o předškolní výchovu vůbec.

3 Charakteristika a cíle vzdělávacího programu

Zaujal nás projekt MŠ podporující zdraví, vypracovali jsme podle jeho modelu vlastní Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Dále se vzděláváme a poznatky čerpáme zejména ze studia odborné literatury a seminářů.

V současné době se snažíme plnit takové kurikulum, které vychází z inovovaného programu MŠ podporující zdraví, jeho rámcového kurikula a z cílů souvisejících:

- s potřebami společnosti, ve které děti žijí
- s dovednostmi pro 21.století – kooperace, týmová práce, zpracování informací, soužití v EU, globální pojetí světa
- s ohrožením dětí sociálně patologickými jevy
- s individuálně různými potřebami a zájmy dětí - genetické dispozice, vývojové odlišnosti, socializační dispozice

Chceme, aby dítě, které odchází z naší MŠ, bylo optimálně rozvinuté na základě svých možností a zájmů, a to po stránce tělesné, psychické, sociální a duchovní, aby později jako dospělý člověk mohlo prožít plnohodnotný a smysluplný život a chovat se podle demokratických zásad soužití ve společnosti.

Náš Rámcový program je určen nejen výchovným pracovníkům, ale i rodičům, dětem a ostatním zaměstnancům MŠ, kteří se na jeho tvorbě průběžně podílejí.

4 Koncepce rozvoje školy – výchova ke zdravému životnímu stylu v úzké spolupráci s rodiči

Filozofie výchovy ke zdravému životnímu stylu:

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám

Chceme, aby naše mateřská škola respektovala a uspokojovala obecné potřeby dětí, jejich individuální a vývojově podmíněné projevy a rovněž, aby byly uspokojovány přirozené potřeby dospělých osob, pedagogů a rodičů, kteří také mají své individuální či jinak podmíněné projevy. V rámci osobnostního přístupu spolupracujeme s PPP Jabloňová. Naším cílem je přispívat k rozvoji individuálních potřeb dětí a pomoci těm, které mají specifické potřeby. PPP nám

pomáhá v identifikaci možných příčin a původu problémů. Klíčová je také spolupráce s rodinou, tak abychom společně zmaximalizovali vhodný vliv působení na dítě se směřováním na podporu jeho vývoje v rámci výchovně vzdělávacího procesu.

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce

Snažíme se, aby mateřská škola vytvářela podmínky pro komunikaci všech lidí, které sdružuje, dětí i dospělých. Komunikace je podmínkou pro učení a spolupráci. Probíhá-li odpovídajícím způsobem, ze strany pedagogů (na profesionální úrovni), přispívá k atmosféře pohody, usnadňuje řešení problémů a překonávání překážek, je prevencí konfliktů a sociálně-patologických jevů.

5 Podmínky vzdělávání

Tato koncepce vymezuje hlavní úkol: zaměřovat se na výchovné působení, na respektování individualit každého dítěte, na jeho rozvíjení a zdravé prospívání po stránce fyzické, psychické a sociální, v těsné spolupráci rodiny a školy. K naplnění tohoto úkolu je stanoveno těchto 14 principů.

1. Učitelka podporující zdraví

Učitelky jsou hlavním integrujícím prvkem mezi dětmi a MŠ. Na jejich profesních a osobních kvalitách závisí úspěšnost vzdělávacích cílů kurikula podpory zdraví. Děti ji často a v mnohém napodobují, a tím se také učí, a proto si musí:

- ujasnit přístup ke zdraví a k životnímu stylu,
- vyhodnotit vztah ke svému vlastnímu zdraví a nalézt vlastní životní styl podporující zdraví,
- uvědomovat si, že zdravým životním stylem a chováním podporujícím zdraví druhých působí jako vzor nejen pro děti, ale i pro rodiče,
- přijmout nový postoj k vlastní práci a roli učitelky, není už středem všeho dění, avšak ani pouhým dozorem, děti neponechává jim samotným, ale je s nimi a svými odbornými přístupy a metodami usnadňuje dětem dělat to, co dělat chtějí.

2. Věkově smíšené skupiny

Naše MŠ má šest oddělení, které dělíme do věkově smíšených skupin. Děti předškolní budou v letošním školním roce rozděleny do dvou tříd a rovnoměrně doplněny několika dětmi mladšími, narozenými do konce kalendářního roku. V tomto bodě se rozcházíme s principem koncepce, MŠ podporující zdraví“, k tomuto opatření jsme dospěli na základě zkušeností. Chceme respektovat věkové zvláštnosti starších dětí a jejich individuálních potřeb. V případě rozdělování dětí do tříd doporučujeme přihlížet:

- k přiměřenému počtu dětí, rovnoměrnému rozdělení podle pohlaví
- k respektování, i dalších aspektů pro rozdělení dětí do věkově smíšených skupin: přání rodičů, volbu učitelky, sourozeneckým a kamarádkým vztahům mezi dětmi.

Využíváme věkově smíšených skupin dětí pro zdravý průběh adaptace nových dětí a zajišťujeme postupnost a plynulost spontánních i řízených činností v průběhu dne a dáváme mladším dětem prostor k pozorování a napodobování starších dětí při činnostech, a tak motivovat jejich zájem o budoucí úkoly. Vedeme starší děti k pomoci dětem mladším.

3. Rytmický řád života a dne

Stanovili jsme a dodržujeme taková rámcová pravidla uspořádání života a dne, která zabezpečují rytmický řád a umožňují učitelkám uspokojovat individuální potřeby dětí, pružně se rozhodovat, vzájemně se informovanost a komunikovat s rodiči.

Proto se musí:

- respektovat individuální a postupné přizpůsobování dětí na uspořádání tříd
- vyvážit uspořádání dne a řádu školy, aby uspokojoval individuální potřeby všech zúčastněných
- umožňovat příchod do mateřské školy i odchod z mateřské školy podle potřeb dítěte a podmínek rodičů,
- zajistit bezpečnost dětí,
- nabízet přiměřené množství zájmových aktivit,
- učit rutinním dovednostem, žádoucím zdvořilostním, společenským a hygienickým návykům.
- uspořádání dne upravit z hlediska zdravé životosprávy
- respektovat biorytmus dětí i kolísání denní křivky výkonu a zachovávat pravidelnost a rytmus, aktivit
- dodržovat interval mezi jídly
- zajistit uspokojování fyziologických potřeb dětí
- zajišťovat střídání různých aktivit, náročnějších činností a odpočinku

4. Tělesná pohoda a volný pohyb

Dbáme, aby naše MŠ ochraňovala a posilovala organismus dítěte především tím, že mu nabídne dostatek volného pohybu a proto je potřeba:

- dodržovat optimální denní režim - pravidelné střídání činnosti, odpočinku a spánku
- každý den zařazovat ranní cvičení, dávat dětem dostatek pohybu, především spontánního, zařazovat příležitostná relaxační cvičení
- rozvíjet u dětí koordinaci hrubé i jemné motoriky
- vytvářet a upevňovat hygienické, kulturní a pracovní návyky, rozvíjet samoobslužné návyky při činnostech.
- otužovat děti vzduchem – Dostatečně dlouhý pobyt venku na čerstvém vzduchu a přísun čerstvého vzduchu do tříd – větrání místností.

5. Zdravá výživa

V kuchyni mateřské školy se k úpravě pokrmů používá konvetomat, který umožňuje zdravější úpravu stravy. Snažíme se podporovat zdravou výživu, která výrazně ovlivňuje tělesnou a duševní pohodu a proto:

- strava musí být pestrá, vyvážená a plnohodnotná, odpovídající potřebám vyvíjejícího se dětského organismu
- výživa musí být vhodná co do kvality a kvantity
- spolupracujeme s rodinou při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků
- dbáme na osvětu a vzdělávání
- dbáme na dodržování osobní hygieny

6. Spontánní hra

Vytváříme prostor, čas a prostředky pro spontánní hru vycházející z přirozených potřeb a zájmů dítěte, a proto:

- Snažíme se, aby děti měly dostatek pomůcek, materiálu k činnostem, dostatek funkčních, podnětných hraček a k nim volný přístup
- navozujeme situace, které podnítl a rozvinou průběh hry
- používáme různé formy při hře - experimentování, manipulování, pozorování, konstruování, tvoření, pomoc při práci,
- dáváme dost času k dokončení hry, uchovávat produkty hry

7. Podnětné prostředí

Snažíme se vytvářet ve všech prostorách mateřské školy vstřícné, estetické, podnětné a hygienické prostředí a proto využíváme a zdokonalujeme materiálně technické podmínky školy v rámci našich ekonomických podmínek a pečujeme o jejich zdravotní nezávadnost. Při zlepšování prostředí MŠ spolupracujeme s místními orgány, hledáme i pomoc u sponzorů. Cílevědomě vytváříme podnětné prostředí a vedeme děti k aktivní pomoci při jeho tvorbě. Snažíme se vtisknout prostředí osobitý charakter na základě našich představ a potřeb.

8. Bezpečné sociální prostředí

Vytváříme bezpečné sociální klima na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie, solidarity a spolupráce mezi všemi lidmi.

Snažíme se o rozvoj pozitivní komunikace, udržování spolupráce a otevřenosti mezi všemi zúčastněnými, aby se vytvořil kvalitní vztah mezi dětmi a dospělými na základě vzájemné úcty.

9. Individuální přístup

V naší MŠ mají možnost se vzdělávat děti s různými SVP, děti s oslabeným rodinným zázemím, děti, které pocházejí z jazykově odlišného prostředí. Děti s vadou řeči mají možnost navštěvovat speciální logopedickou třídu.

Snížená adaptabilita a zvýšená potřeba výchovy a vzdělávání dětí s SVP ve speciální logopedické třídě je zajištěna úpravou vzdělávacího obsahu a podmínek vzdělávání a přítomností asistenta pedagoga.

10. Řízení mateřské školy - participální a týmové řízení

Vedením a řízením mateřské školy je pověřena ředitelka mateřské školy, která má jmenovanou zástupkyni školy.

Vedení se snaží vytvářet ovzduší vzájemné důvěry, tolerance, ponechávat učitelkám dostatek pravomoci a respektovat jejich názory. Veškeré povinnosti a úkoly učitelek jsou jasně dány pracovní náplní a pověřenými úkoly. Praktikujeme takový styl řízení, který je založen na participaci a kooperaci všech zúčastněných.

To znamená:

- porozumět svým spolupracovníkům, pochopit jejich motivy i to, že se mohou měnit v průběhu času i v konkrétních podmínkách
- snaha získat a udržet zájem spolupracovníků o myšlenky podpory zdraví
- vést své spolupracovníky k týmové spolupráci

11. Partnerské vztahy s rodiči

Je potřeba rozvíjet společenství školy a rodiny jako nejsilnější záruku účinnosti rámcového programu. Chtěli bychom, aby se proluly vlivy z rodiny do mateřské školy a opačně na základě vzájemné tolerance, partnerství a otevřenosti.

Budeme se snažit připravit dítě i jeho rodiče na vstup do MŠ. Vyzývat rodiče k účasti ve výchově a na akcích školy. Nabízet a poskytovat rodičům odbornou pomoc při řešení problémů.

12. Spolupráce se základní školou

Spolupracujeme se ZŠ a tím vytváříme podmínky pro nestresující, plynulý přechod dětí z mateřské školy do 1. ročníku školy základní. Připravujeme rodiče na přechod dítěte do základní školy (společná schůzka rodičů, dětí a učitelů ze ZŠ), společně plníme roli poradce a konzultanta, plánujeme společné programy mimo školu. V předškolních třídách spolupracujeme se ZŠ Hornoměřolská, což dětem napomáhá k osobní, zejména psychické přípravě na budoucí roli školáka.

Po zápisu dětí předškolního věku do ZŠ je v rámci MŠ uspořádána schůzka rodičů a učitelek jak ze základní školy, tak z mateřské.

13. Začlenění mateřské školy do života obce

Chceme, aby se MŠ stala součástí sídliště, a tím aby se stala významnou složkou jeho stability, aby se svými aktivitami podílela na životě a rozvoji městské části a kvalitou vztahů uvnitř školy i vztahů s rodiči ovlivňovala celkové klima obce a v rámci našeho vzdělávacího programu doplňovala její kulturní život. Proto je třeba identifikovat se s MČ Praha 15 informovat MČ Praha 15 o výchovném stylu hledat podporu a pomoc u organizací a osobností mimo školu a mimo okruh školství posilovat občanskou soudržnost dětí a jejich rodičů s místem, kde žijí snažit se otevřenou a vstřícnou komunikací zlepšovat vzájemné mezilidské vztahy usilovat o vytvoření partnerství školy, rodičů, organizací a místního společenství

14. Personální podmínky - personální a pedagogické zajištění

V mateřské škole pracuje 14 pedagogických pracovníků, z toho 11 učitelek má kvalifikaci k předškolní pedagogice, 1 studuje na UK předškolní pedagogiku, 2 učitelky studují na pedagogické střední škole se zaměřením na předškolní pedagogiku.

O úklid ve škole se starají dvě uklízečky na plný úvazek, dvě večerní uklízečky na poloviční úvazek.

Všechny učitelky se sebevzdělávají, témata dalšího vzdělávání si vybírají z programové nabídky Národního institutu pro další vzdělávání, nebo v samostudiu.

Přímá práce s dětmi pedagogických pracovníků je rozložena do 14 dnů (62 hodin), při střídání ranní a odpolední služby vždy tak, aby byla při všech činnostech v MŠ i mimo zajištěna optimální pedagogická péče.

Všechny učitelky jednají a chovají se v souladu se společenskými pravidly, metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Dodržují pravidla vzájemného styku mezi učitelkami či zásady spolupráce s rodiči.

Specializované služby, jako je logopedie nebo péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajišťovány ve spolupráci s logopedkou zaměstnanou na částečný úvazek, klinickou logopedkou a pracovníci PPP a SPC.

6 Personální obsazení – pedagogický

viz. příloha č. 1

7 Organizace vzdělávání

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnými právními normami a směrnicí ředitelky školy, které nastavují kritéria pro přijímání dětí. Blíže je upřesněno v přijímacím řádu.

Vnitřní uspořádání je řešeno formou šestitřídky.

Třída	Děti	Pavilon	Provozní doba
Beruška	3-4,5leté	žlutý 1.p	7:00 – 16: 00
Žabka	3-4,5leté	žlutý př.	7:00 – 17:00
Kuřátko	4-7leté	zelený	7:00 – 16.00
Rybička	3-4,5leté	růžový př.	6:30 – 17.00
Motýlek	4,5-6leté	růžový 1.p	7:00 - 16:00
Ještěrka	4,5-6leté	modrý	7:00 – 16:30

Příchod a odchod dětí vychází z potřeb rodičů a dětí samotných, ale zároveň je rámcově vymezen organizací dne v mateřské škole. Po domluvě ho lze individuálně přizpůsobit momentálním požadavkům rodičů.

Denní řád je určen orientačně, pedagogové reagují na nahodilé situace a zájmy dětí, ale respektují zachování intervalů mezi podávanými jídly.

Vzdělávací nabídka je na každý den připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený v ohledu k individuálním potřebám dětí a režimu dne. Platí to i při pobytu na školní zahradě, kde za příznivého počasí tráví děti maximální možnou dobu. Řízené činnosti jsou zde více individuální než skupinové.

Příchod a odchod dětí vychází z potřeb rodičů a dětí, dále je vymezen organizační činností během dne v mateřské škole. Individuálně lze po domluvě rodičů s učitelkami přizpůsobit.

Vzdělávací nabídka pro každý den je připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený v ohledu k individuálním potřebám dětí a režimu dne.

Denní řád je rozvolněný, vychází z potřeb dětí a nahodilých situací s respektem k zachování intervalů mezi podávanými jídly.

Je maximálně využito pobytu na zahradě opět s využitím řízených a spontánních činností, přičemž řízené činnosti jsou v této době více individuální než skupinové.

V případě výletů, plánovaných akcí je organizace dne uzpůsobena dle požadovaných potřeb.

8 Obsah vzdělávání

Vzdělávací program je zpracován v deseti integrovaných blocích, které jsou rámcové, nastiňují cíle a záměry, stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky a jejich rozpracování je předmětem TVP. Vychází z cílů Rámcového programu pro předškolní vzdělávání.

Vzdělávací činnost je zpracována do krátkodobých plánů – podtémat:

- je založena na metodách přímých zážitků, situačního a názorného učení, využívá dětské zvědavosti a potřeby objevovat, vede děti k individuální práci s vytvořením podmínek pro jejich činnosti.
- Probouzí v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe. Naslouchat, objevovat, ale i odvalu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže.
- Nepředkládá dětem jen hotové návody, ale naopak jim umožňuje hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem.

9 Hlavní cíle vzdělávání a klíčové kompetence

Školní vzdělávací program je zpracován na základě Rámcového programu pro předškolní vzdělávání tak, aby odpovídal základním požadavkům pro výchovu a vzdělávání dětí předškolního věku a aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- rozvíjení dítěte a jeho schopností učení
- osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získávání osobní samostatnosti, schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Klíčové kompetence reprezentují v současném vzdělávání cílovou kategorii, vyjádřenou v podobě výstupů, což jsou soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince.

Proto je snahou, aby klíčové kompetence tvořily neopominutelný základ vzdělávání na všech úrovních a aby k jejich vytváření směřoval a přispíval veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Klíčové kompetence tak získávají ústřední pozici v rámcových vzdělávacích programech. Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

ŠVP PV má zakomponovaný povinný obsah pěti integrovaných oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání a učení. Tyto oblasti sestavujeme tak, aby se vzájemně propojily a tak vytvořily celek, v němž by dílčí cíle i dosažené kompetence dítěte na sebe navazovaly a doplňovaly se.

10 Obsah oblastí vzdělávání

I. Dítě a jeho tělo

Oblast: Biologická

Záměr vzdělávacího úsilí:

Stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte. Podporovat fyzickou a tělesnou zdatnost, dále pohybovou a zdravotní kultivaci. Rozvíjet pohybové i manipulační dovednosti dětí, učít je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním postojům a návykům.

II. Dítě a jeho psychika

Oblast: Psychologická

Záměr vzdělávacího úsilí:

Rozvíjet duševní pohodu dítěte, psychickou zdatnost, jeho intelekt, řeč a jazyk, poznávací procesy a funkce, jeho city a vůli, stejně tak i jeho sebepojetí, sebenahlížení, jeho kreativitu a sebevyjádření, schopnost prosadit se v rámci kolektivu a být jeho činnou součástí. Povzbuzovat a podněcovat zájem dětí o poznávání a učení se nových věcí.

III. Dítě a ten druhý

Oblast: Interpersonální

Záměr vzdělávacího úsilí:

Utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Chápat svou sociální roli žáka a spolužáka, s vnitřním přijetím pravidel soužití, která jsou k daným sociálním rolím vázána.

IV. Dítě a společnost

Oblast: Sociálně kulturní

Záměr vzdělávacího úsilí:

Uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecné, uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody.

V. Dítě a svět

Oblast: Environmentální

Záměr vzdělávacího úsilí:

Založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu, vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí. Získat základní poznatky o možnostech ochrany životního prostředí.

11 Tematický blok s tématy

Tematický blok je sestaven z deseti hlavních témat. Každé téma zahrnuje všech pět vzdělávacích oblastí předškolního vzdělávání.

Název tematického ročního bloku: HROU PO CELÝ ROK

Témata:

1. Jsme tu všichni kamarádi – všichni se tu máme rádi
2. Dárky ze zahrádky, pole a lesa
3. Listopad, listopad, lísteček mi na dlaň spad
4. Prosinec zavěsí vánoční zvonec, až zvonec zazvoní, roku je konec
5. Přišla zima po roce, zmrzla píseň v potoce
6. Jen si děti všimněte, co je krásy na světě!
7. Vstávej, vstávej píšťalíčko, jaro klepe na srdíčko
8. Poznáváme život v přírodě
9. Žijeme na planetě Zemi
10. Cestujeme po světě

U jednotlivých tematických celků jsou uvedena podtémata, která slouží pedagogům jako nabídka k plánování v rámci TVP. Pedagog je rozpracovává podle podmínek a věku dětí na hry a zájmové či řízené činnosti. Do vzdělávací nabídky učitelky dále zařazují práci s knihou: KUKAL, Petr. Říkejme si přísloví: náměty pro využití přísloví a říkanek k rozvoji myšlení dětí od 4 do 8 let. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, 135 s. ISBN 80-7178-953-4, a to zejména v předškolních třídách.

Integrované tematické bloky jsou vzhledem k oblastem RVP PV průřezové. Dítě v jejich průběhu získává potřebné dovednosti, užitečné poznatky, žádané hodnoty a samostatné postoje. Při každém rozpracování jsou respektovány požadavky na:

a) Rozvoj osobnosti dítěte

- rozvíjí dítě v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi
- vytváří dostatek podnětů k učení a radosti z něho
- posiluje sebevědomí dítěte a jeho důvěru ve vlastní schopnosti
- vytváří prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi
- stimuluje rozvoj řeči
- seznamuje děti se vším, co je důležité pro život
- zdůrazňuje význam vlastních aktivit
- je připraven pomoci dětem, pokud to potřebují
- vytváří prostředí pohody a radosti z prožitého dne

b) Uplatňování podílu rodičů na vzdělávání v mateřské škole

- usiluje o partnerské vztahy s rodiči
- odpovídá za umožnění přístupu rodičů ke svým dětem ve třídě a za možnost podílet se na činnosti s dětmi
- umožňuje rodičům účastnit se na tvorbě programu školy a jeho hodnocení
- vede s rodiči průběžný dialog o jejich dětech, informuje je o případných změnách či odchylkách v projevech dítěte (ve všech oblastech)

c) Provádění hodnocení a využívání zjištěných informací pro další pedagogickou činnost o tom jak se děti cítily

- co se naučily
- co se povedlo, co ne a proč
- vede individuální záznamy o dítěti, do kterých v případě nutnosti kompetentně navrhuje intervenci, která by mohla zlepšit prospívání dítěte v rámci výchovně – vzdělávacího procesu a přispět k osobnostnímu růstu dítěte

Hodnocení a evaluaci výchovně-vzdělávací činnosti provádíme stručně po každém ukončeném podtématu a konkrétněji vždy po probrání daného integrovaného bloku. (vždy po ukončení podtémat a shrnutí celého daného tématu.)

12 Formy vzdělávání

Uskutečňují se během celého dne ve všech činnostech a situacích, které se v mateřské škole naskytnou.

Jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, na vyváženosti spontánních aktivit a řízených činností ve větších skupinách nebo individuálně. Vycházejí z dětské volby, dětské zvědavosti, potřeby objevovat a z individuálních potřeb jednotlivců i celé třídní skupiny.

Mají charakter hry, situačního, názorného a prožitkového učení. Učitelka jde ve všech směrech dětem příkladem, probouzí v dítěti aktivní zájem, chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.

Ve třídách se pracuje především v menších skupinách a individuálně s jednotlivci. Frontální činnosti je využíváno při řízených činnostech zřídka – její využití učitelky vhodně aplikují v činnostech, které k této formě vedení organizačně disponují (komunitní kruh, pohybová chvílka).

Plánování učitelek na jednotlivých třídách je společnou činností, ve které kooperují. Formy plánování jsou v integrovaných blocích, zpravidla týdenních, nebo na základě projektové metody kdy téma může být obsaženo ve výchovně vzdělávacím procesu dle aktuální potřeby a možností jednotlivé třídy na libovolně dlouhou dobu.

Jednotlivá témata, obsažená v rámci ŠVP nejsou plně závazná pro tvorbu TVP. Učitelky mohou dle svého uvážení a aktuálních potřeb třídní skupiny v rámci TVP zařadit další tematické bloky.

13 Cíle vzdělávání a očekávané kompetence v jednotlivých tématech

Tematický blok: „**HROU PO CELÝ ROK**“

1. Téma: „JSME TU VŠICHNI KAMARÁDI – VŠICHNI SE TU MÁME RÁDI“

CÍLE:

1. Zaměřit se na adaptování nově přichozících dětí v rámci třídního kolektivu.
2. Všimnout si všeho nového ve svém okolí.
3. Rozvoj přátelských vztahů a pospolitosti kolektivu třídy.
4. Vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit novým dětem vstup do mateřské školy.
5. Přivítat všechny děti např. maňáskovým divadlem a připravit jim tak radostný zážitek.
6. Pomoc dětem i jejich rodičům orientovat se v novém prostředí.
7. Vést děti k navazování kontaktů mezi sebou navzájem.
8. Rozvíjet komunikativní dovednosti a kultivovaný projev.
9. Posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému v dětské herní skupině, v rodině, ve škole.
10. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, přináležet ke společenství ve třídě, škole.
11. Vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije.
12. Osvojovat si dovednosti k podpoře osobní pohody, pohody prostředí.
13. Umožnit dětem objevování a manipulaci s pro něho novými předměty v rámci mateřské školy.

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- dokázat se na přiměřenou dobu odpoutat od rodiny a zvládnout jejich nepřítomnost
- orientovat se v novém prostředí
- přivyknout si na režim dne a společně stanovená pravidla
- nebát se požádat o pomoc, zeptat se učitelky i kamarádů
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí, a pohodu svou ani druhých
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (zvládat osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se svlékat, obouvat apod.)

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- rozlišovat některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Ahoj všichni kamarádi“**
 - **Adaptace** – zejména u nejmenších dětí v heterogenních třídách se primárně zaměříme na vhodnou a bezpečnou adaptaci na třídní kolektiv,
 - **Seznamování se s prostředím třídy** – kamarádi – jejich jména, příjmení, jména učitelek – např. formou komunitního kruhu (posílání míče v kruhu – co se nám na kamarádovi líbí, klubíčko – pavučina vztahů). Výzdoba třídy – fotky dětí ve třídě, obrázky. Předměty nacházející se ve třídě. (např.: třídění předmětů podle 1 – 3 kritérií, vkládání větších předmětů do menších, využívat předměty při pohybu, všimnout si nového a změněného v prostředí třídy, rozlišovat barvy, tvary a vlastnosti předmětů)
 - **Hračky** – seznamování se s hračkami, jejich místem ve třídě,
 - **Seznámení s prostředím školky** – prohlídka – třídy, kuchyně, šatna, umývárna, zahrada atd., smyslové hry - hmatová - např. „Poznej, kdo jsem“, Hádej, co to je?“ přírodniny sluchová – např. „Kdo to mluví?, Komunikační kruh: Na co se těším do školky?, Co se mi tady líbí?, S kým si rád hraju?,
 - **Seznámení s personálem** - práce jednotlivých zaměstnanců (námětová hra – na kuchaře, učitelku, rodinu atd., výroba školky z víček, kostek - spolupráce). Pracovní činnost – skládání papíru – školka, dům.,
- **„Bezpečná školka – třídní pravidla“**
 - **Rozvoj přátelských vztahů, vzájemná pomoc** – seznámení s pravidly třídy (kresba pravidel dětmi, pantomimické ztvárnění konfliktních situací – jak je vyřešit lépe), umožnit dětem pozorování činnosti ostatních a hodnotit je (komunitní kruh), znát význam slov používaných v prostředí mateřské školy v rámci sociálního kontaktu, domluvit se slovy a dodržovat pravidla konverzace, možné využití práce s příslovím: „Více hlav, více rozumu“, „Moudřejší ustoupí“
- **„Prázdniny jsou za námi“**
 - kde děti trávily léto, s kým, co se nejvíce líbilo – kresba, malba, komunitní kruh – fotografie, suvenýry z dovolené - výstava (předškolní děti), popsat situaci, události a vyjádřit svoje prožitky, všimnout si změněného – chybějícího /co jsem zabalil do kufru.../, pochopit význam piktogramů – s čím jsem se setkal o prázdninách, práce s knihou (atlasy, obrazový materiál, fotografie,...)
- **„Přichází podzim“**
 - **Podzim na poli** – námětová hra – na trh, na obchod, na zahradníky, výrobky z brambor (bramboráček, zvířátka aj.), otisky brambor, mačkání papíru, stříhání, modelování, trhání kousků papíru aj. Obrazový materiál – co roste na poli, co

sklízíme na podzim Dramatizace pohádek (O řepě aj.), básně, písně. Pohybové hry s míčem – házení, chytání, koulení míče (hra Obr a paleček)

- **Podzim v lese** – dramatizace pohádek (Hříbek aj.), otisky rukou (např. sova, ježek), správná technika stříhání, námětové kreslení, koláž – lesních zvířata, výroba ježků. Obrazový materiál – zvířata z lesa – pojmenování, jak vypadá les, co v něm můžeme najít (houby – jedlé/jedovaté).
- **Podzimní radovánky** – co děláme na podzim – pouštění draka (výroba draků). Možné využití práce s příslovím: „Kam vítr tam plášt“, hry podporující citlivé jednání a empatii
- **Využití:** pohádek a pohádkových příběhů – např. Dědeček večerníček, Honzíkova cesta aj., dramatizace, písně, básně, didaktický materiál, pantomima, malba, kresba, stříhání, lepení, skládání papíru aj., kooperativní a námětové hry (rozvoj spolupráce)
- **Akce:** divadelní představení v MŠ, zahradní slavnost – přivítání školního roku – hry na zahradě

2.Téma: „DÁRKY ZE ZAHRÁDKY, POLE A LESA“

CÍLE:

1. Podporovat dětská přátelství.
2. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i produktivní. Využívat k tomu vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu.
3. Zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému).
4. Rozvíjet paměť, pozornost, představivost a fantazii.
5. Zdokonalování v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace ruky a oka, apod.)
6. Registrovat změny ve svém okolí spojené s přirozeným koloběhem přírody v rámci změny ročního období.
7. Učit se odlišit hru od práce – např. práce na zahradě.
8. Osvojovat si návyky k podpoře osobní pohody.
9. Kultivované mravní a estetické vnímání, cítění a prožívání motivované podzimní přírodou a jejími plody.
10. Osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách.
11. Osvojovat si základní poznatky o ochraně zdraví, přírody a životního prostředí.
12. Osvojení si poznatků o vlastním těle, jeho funkcích, apod.

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, neznámými věcmi či jevy apod)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči, vnímat všemi svými smysly, pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí apod.), tak svět lidí

- vnímat, že příroda kolem nás se proměňuje v ohledu ke koloběhu času a ročních období
- Uvědomuje si své jednání, umí odhadnout následky některých svých činů

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Co přinesl Podzimníček?“**
 - **Podzim na zahradě** – plody podzimu – rozvoj smyslů – Hádej co je v košíku (hmat, čich, chuť, zrak), ochutnávka, sušení jablíček, pečení jablečného štrúdlu aj. Malba barvami – míchání barev/otisky, trhání kousků papíru, lepení (hrušky, jablka, švestky), modelování. Písňe (Šel zahradník, Koulelo se, Pod naším okýnkem aj.), námětová hra – na obchod, didaktická hra – na kompot, jablka do košíku atd. Obrazový materiál – různé druhy ovoce/zeleniny – pojmenování, vytleskávání na slabiky, hledání počátečních písmen, předmatematické představy – porovnání (více/méně/stejně), počítání, třídění aj. Pohádky (O jablůnce), možné využití práce s příslovím: „Jablko nepadá daleko od stromu“
 - **Potraviny – plody podzimu** suroviny (co jíme, co je zdravé x nezdravé – námětová hra na kuchaře, domácnost), obohacovat slovní zásobu – antonyma (sladké x slané, atd...), používat základní pojmy označující hmotnost a množství - porovnávat je, přibližovat dětem původ potravin, možné využití práce s příslovím: „Hlad je nejlepší kuchař“
- **„Z pohádky do pohádky“**
 - vztahy mezi lidmi (Perníková chaloupka aj.), soustředěný poslech, dramatizace pohádky, rozvoj přátelských vztahů, hádání úryvků z pohádek, postav – využití knížek v MŠ, z domova, sledovat a vyprávět pohádku, její děj a pořadí obrázků, poslech veršovaných pohádek a jejich dramatizace, přijmout dramatickou roli a pokusit se vyjádřit /verbálně i neverbálně/, všimnout si charakteristických ilustrací pohádek, zapamatovat si jednoduché básně k textu pohádek /Boudo budko, O třech kůzlátkách.../
 - **Kniha je můj kamarád** – komunitní kruh – oblíbená pohádková kniha, četba úryvků z pohádek od dětí, návštěva knihovny, námětová hra – na spisovatele (vymýšlení pohádkového příběhu dětmi – rozvoj fantazijních představ, spolupráce – sepisování pohádky na arch papíru, četba vymyšleného příběhu, výtvarná činnost – ilustrace k pohádce – výroba knihy, dramatizace pohádkových příběhů – Bouda, budka aj., všimnout si rozdílů mezi poezií a prózou na základě poslechu, rýmovat, opakovat si oblíbené básně, využívat slovní hříčky, možné využití práce s příslovím: „Prázdné sudy nejvíc duní.“
- **„Halloween – duchové se probouzí“**
 - na hradě straší – výzdoba třídy, výroba strašidelných masek, vydlabávání dýni, pracovní činnosti (dýně, netopýr, duch aj.), taneční improvizace – koordinace pohybů dle rytmu hudby, námětová hra - na strašidla, výlet na hrad aj.
- **„Věci kolem nás“**
 - **Předměty denní potřeby** – barva, tvar, velikost, vlastnosti (nádobí, hygienické potřeby, oblečení, obuv), materiály – rozvoj smyslů (hmat, sluch), k čemu slouží, zacházení s materiály, dodržovat hygienická pravidla, třídění předmětů podle velikosti, tvaru a množství, třídění odpadů, možné využití práce s příslovím: „Čistota půl zdraví“
- **Využití:** námětové hry, smyslové hry – ochutnávky, pečení/sušení ovoce, výtvarné činnosti, dramatizace pohádek, básně, písňe, pohybové hry
- **Akce MŠ:** drakiáda, slavnost světýlek, dravci v MŠ, divadelní představení

3.Téma: „LISTOPAD, LISTOPAD, LÍSTEČEK MI NA DLAŇ SPAD“

CÍLE:

1. Rozvíjet komunikativní schopnosti verbální i neverbální a kultivovaný projev.
2. Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, radost, zájem ...).
3. Rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky.
4. Osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
5. Vytvářet zdravé životní návyky a postoje.
6. Posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému – v dětské herní skupině.
7. Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.
8. Osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí.
9. Experimentovat s barvami a jejich odstíny, některé rozlišovat.
10. Rozlišovat a používat základní prostorové a časové pojmy.

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větech
- domluvit se slovy i gesty
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhadovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého, soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.,)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny)

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Co děláme celý den“**
 - jednotlivé části dne – co děláme ráno/ odpoledne/večer. Průběh dne v MŠ, obrazový materiál skládání obrázků dle posloupnosti, puzzle. Pracovní činnost – hodiny – orientace v čase, roční období, měsíce v roce, dny v týdnu. Využití pohádek, příběhů, námětová kresba – co děláme nejraději v MŠ, doma s rodiči, řadit obrázky na základě souvislostí a časového sledu, všimnout si rozdílů a pojmenovat je, pochopit některé mimořádné činnosti v rodině a rituály – návštěva lékaře, nemocnice, vyšetření, oslava narozenin, atd..., možné využití práce s příslovím: „Ráno moudřejší večera“
- **„Když padá listí“**
 - obrazový materiál – jehličnaté/listnaté stromy, keře, plody, sběr přírodnin – práce s nimi, přírodní jevy. Využití puzzle – roční období
 - **Počasí** - námětová hra – předpověď počasí, obrazový materiál – jednotlivé druhy počasí, význam deště, koloběh vody v přírodě, počasí dle ročního období, vlivy

počasí

na přírodu, ochrana počasí. Hra na tělo – déšť, vytleskávání rytmu – kapky deště, dechová cvičení – vítr, déšť, vánek atd. Výtvarné činnosti - rozfoukávání barev – vítr, kuličková technika – déšť, otisky listů – společný podzimní strom, lepení listů – práce s přírodninami, možné využití práce s příslovím: „Kdo seje vítr, sklízí bouři.“

- **„Naše tělo – naše zdraví“**

- **Moje tělo a zdraví** – seznámení se svým tělem, orgány – k čemu slouží, jak se o tělo staráme (sport, výživa- vitamíny, hygiena), z čeho se skládá (kosti, svaly, orgány, kůže) rozdíl úraz/nemoc, výtvarná činnost - obkreslování postav holka x kluk – spolupráce (malba, lepení, stříhání), pojmenování jednotlivých částí, orientace v tělesném schématu (pohybové hry – My dáme ruku, Hlava – ramena aj.), obrazový materiál – encyklopedie. Smyslová hra – rozeznávání jednotlivých chutí – sladká/kyselá/hořká/slaná – ochutnávka, činnosti směřující k prevenci úrazů (NH „Na lékaře“, dialog s dětmi o nebezpečném sportování)
- **Když kamarád stůně** – námětová hra na lékaře, co děláme, když jsme nemocní, jak to vypadá v ordinaci u lékaře – nástroje, předpis, jak se staráme o nemocného. CD – pohádky o zdraví, četba pohádek (Červená karkulka aj.), koláž – zdravé/ zkažené zuby – vystřížení potravin, třídění.

- **„Brzy přijde Mikuláš“** (s přesahem do 4.téma)

- **Mikuláš, čert a Anděl** – těšení se na Mikulášskou nadílku – výzdoba třídy, převleky dětí, reflexe dětí - jsem spíše anděl/čert, rozvoj fantazijních představ – jak vypadá nebe/peklo, charakteristika anděl/čert/ Mikuláš. Zpěv písní a přednes básní s mikulášskou tematikou, výzdoba třídy – nebe, peklo, výtvarné a pracovní činnosti – výroba čertů, andělků, Mikulášů – různé techniky. Četba pohádek, pohádky na CD o čertech, možné využití práce s příslovím: „Podej čertu prst, chytí celou ruku“

- **Využití:** námětové hry, písně, básně, pohybové hry, pohádky, encyklopedie, smyslové hry,
- **Akce MŠ:** světýlková slavnost

4.Téma: „PROSINEC ZAVĚSÍ VÁNOČNÍ ZVONEC, AŽ ZVONEC ZAZVONÍ, ROKU JE KONEC“

CÍLE:

1. Rozvíjet užívání všech smyslů.
2. Rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině i ke svému okolí.
3. Podporovat schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
4. Vytvářet prosociální postoje k druhému (v rodině, v mateřské škole, ve třídě).
5. Rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a dramatické, produktivní i receptivní (např. vánoční tradice a slavnosti u vánočního stromku pro rodiče i děti).
6. Rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární (např. poslech pohádek, příběhů a veršů, sledování dramatizací).
7. Osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností, k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.
8. Podporovat pohyb jako potřebu každodenního života pro dobrou budoucnost každé osobnosti.
9. Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí,

v němž dítě žije

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem a podobně)
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem, uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je (říci, co se mu líbí či nelíbí, co ho baví či nebaví a proč, apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví i životní prostředí
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- **„Vánoce, Vánoce přicházejí“**
 - **Vánoce a jejich tradice** - seznámení s vánočními zvyky, obyčeje, svátky – sv. Barbora, sv. Martin, Mikuláš, pranostiky. Vánoce v hudbě a literatuře – biblický příběh (O Ježíškovi), jak se slavily vánoce dříve/dnes (výlet skanzen).
 - **Vánoce, vánoce přicházejí** – námětová hra na rodinu, komunitní kruh – co si přejeme od Ježíška, námětová kresba – dopis Ježíškovi, výzdoba třídy – estetika prostředí (zdobení vánočního stroměčku, sušení pomerančů), výroba přáníček, dárečků rodičům. Vánoční nadílka.
 - **Vánoce doma** – pečení, výzdoba, dárečky, zapalování adventního věnce atd., možné využití práce s příslovím: „Darovanému koni na zuby nekoukej“, spontánní vyprávění svých zážitků, prožitků, pocitů z dění v MŠ, doma ...
- **Využití:** pohádek, písní, básní, námětová hra, komunitní kruh, výtvarné techniky, pracovní činnosti – lepení, stříhání, skládání papíru dle instrukce
- **Akce MŠ:** vánoční besídka, divadelní představení, mikulášská nadílka, vánoční dílny, výlet skanzen, rozsvícení vánočního stromu s rodiči na zahradě, předvánoční výlety do muzeí, skanzenů, na vánoční výstavy, apod.

5. Téma: „PŘIŠLA ZIMA PO ROCE, ZMRZLA PÍSEŇ V POTOCE“

CÍLE:

1. Rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu.
2. Brát na vědomí změny probíhající v přírodě a s nimi možná spojená rizika – sníh, led.
3. Přispívat k vytváření návyků zdravého životního stylu.
4. Chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými.
5. Osvojovat si některé dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka.
6. Vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení.

7. Rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry např. před zápisem do školy).
8. Rozvíjet základní kulturně společenské postoje.
9. Vytvářet schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám.
10. Podporovat pohyb jako potřebnou součást života pro dobrou budoucnost každé osobnosti, jak po stránce psychické, tak fyzické.

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- rozlišovat některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci, chápat základní matematické a číselné elementární matematické pojmy, souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do 6, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i jiné dítě)
- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje, že s těmito změnami je třeba v životě počítat
- být ohleduplný ke svým kamarádům, sledovat co se kolem mě děje.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Paní Zima“**
 - **Zimní čas** – roční období (znaky zimy, jak se oblékáme, počasí v zimě, co děláme v zimě – obrazový materiál, puzzle). Seznámení se svátkem – Tři králové – průvod v MŠ, pohybové hry na sněhu a se sněhem (bobování, sáňkování, koulování). Ve třídě (Na Mrazíka, Na mráz), Písňe a básně se zimní tematikou (Bude zima, bude mráz, Zima, Potkal mrazík metelici aj.), lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti (pohybové hry, cvičení s náčiním i bez náčiní...), zdravotní cvičení (dechová, protahovací, relaxační, dětská jóga-Pozdrav slunci, 5 Tibet'anů...)
- **„Zvířátka a ptáci v zimě“**
 - jak se staráme o zvířátka a ptáčky v zimě, rozlišování jednotlivých ptáčků (datel, sýkorka, labuť aj.), četba bajek – hledání ponaučení, výroba ptáčků z koření – smyslová hra – rozlišování vůně, chuti, barvy, výroba krmítek - lepení, zpěv písni (Kdo to ťuká na okénko aj.), básni – přednes, výroba ptačí budky- krmení ptáčků dětmi na zahradě. Pohybové hry (velcí a malí ptáci, na jestřába aj.), možné využití práce s příslovím: „Vrána k vráně sedá.“
- **„Vím, kam patří“**
 - naše země, zajímavosti z jiných zemí a národností – v čem se lišíme od ostatních – rozeznávání rozdílů (každý jsme jiný), odlišnosti (svátky, zvyky, jazyk, prostředí), exotická zvířata. Využití fotografií, encyklopedií, obrazového materiálu, možné využití práce s příslovím: „Kolik řečí umíš, tolikrát jsi člověkem.“

- **„Hlavní město Praha“**
 - historické památky, architektura, vlajka ČR, hymna, sídlo prezidenta. Obrazový materiál, fotky - co všechno se ve městě nachází. Seznámení s blízkým okolím MŠ (vycházky do okolí). Důležitá a významná místa v našem okolí. Rozdíly město x vesnice.
- **Využití:** encyklopedie, pohádky, bajky, námětové hry, pohybové hry, kooperativní hry – rozvoj spolupráce, básně, písně
- **Akce MŠ:** sněžuláčí rej, návštěva základní školy

6. Téma: „JEN SI DĚTI VŠIMNĚTE, CO JE KRÁSY NA SVĚTĚ!“

CÍLE:

1. Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost.
2. Upevňovat výslovnost a vyjadřovací schopnosti.
3. Rozvíjet slovní zásobu dětí – např. ve spojitosti se zimními sporty apod.
4. Vytvářet základy pro práci s informacemi.
5. Rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti.
6. Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.
7. Osvojit si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem.
8. Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale i naopak poškozovat je a ničit.
9. Vnímat Zemi jako nenahraditelnou a jedinečnou.
10. Podporovat správné postoje ke všemu co nás obklopuje.

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma, utvořit jednoduchý rým, sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat, chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod., v prostoru i v rovině), částečně se orientovat v čase
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijmout jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co je špatně, co se smí a co se nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neublížovat, neponižovat, neposmívat se druhým (a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat), doma v MŠ i na veřejnosti
- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, v okolí školy, v obci (ulice, doprava, obchody, lékař a další důležité instituce apod.), všímat si rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí.
- má poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Naše smysly“**
 - kdo je pod maskou, kdo se směje, hra na klauna – „rozesmívaná“, výtvarné činnosti – malba/kresba (klaun), stříhání, trhání kousků (masopustní kuň, škraboška), písně (Já jsem muzikant aj.), pohybové činnosti (nafukovací míčky, padák, overball, kruhy aj.).
- **„Zimní sporty“**
 - pohybové hry se sněhem (bobování, koulování atd.), obrazový materiál – jednotlivé sporty – zimní x letní / venkovní x vnitřní, náčiní k jednotlivým zimním sportům, **Olympijské hry** – kruhy, barvy, disciplíny, sportovci, výroba vlajky, olympijských kruhů – barevná víčka – spolupráce, lyžař, brusle, sáňkař. Námětová kresba tuší – oblíbený sport, báseň, píseň, pantomimické ztvárnění – jednotlivých sportů, upozornit děti na funkci rovné a šikmé plochy (sáňkování, „lopaty“)
- **„Ten dělá to a zas tohle“**
 - komunitní kruh – co dělá moje maminka/ tatínek, pantomima – jednotlivá řemesla, obrazový materiál, maňásky – jednotlivé profese – představení povolání, co potřebují k práci, přiřazování náčiní k řemeslníkovi, hádanky. Námětové hry – na lékaře, prodavače, kadeřníka, učitelku aj., zvládat jednoduché pracovní úkony, zapamatovat si jednoduchý pracovní postup – překládání papíru, rozlišit hmatem vlastnosti materiálu, vytvářet různé prostorové útvary z krabiček, verbalizovat myšlenkové pochody při vyrábění, stavění, atd., domlouvat se, vyjednávat, kooperovat ve skupině, možné využití práce s příslovím: „Dvakrát měř jednou řež.“, Vést s dětmi dialogy nad jednotlivými tématy.
- **„Masopust / My jsme malý muzikanti“**
 - seznámení s masopustním obdobím, tradice, zvyky, průběh masopustu (město x vesnice), průvody masek, karneval, možné využití práce s příslovím: „Bez práce nejsou koláče.“
- **Využití:** dramatizace, námětová hra, pohybové hry na zahradě, využití overballu, padáku, kruhy, nafukovací míče, obrazového materiálu, maňásků, komunitní kruh, výtvarné činnosti – malba tuší, barvami, inkoustem/zmizík, stříhání, lepení, trhání papíru, zpívání písní, přednes básní, smyslové hry aj.
- **Akce MŠ:** karneval, divadelní představení

7.Téma: „VSTÁVEJ, VSTÁVEJ PÍŠŤALIČKO, SPALA JSI UŽ DOST“

CÍLE:

1. Rozvíjet ovládání pohybového aparátu a tělesné funkce.
2. Rozvíjet hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
3. Rozvíjet kultivovaný projev.
4. Posilovat radost z objevovaného, probouzet zájem a zvědavost dítěte.
5. Získávat schopnost řídit své chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci.
6. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
7. Upevňovat pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou.
8. Rozvíjet respekt a přizpůsobivost ve vztahu k druhému

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit co dítě započalo

- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přemýšlet a to, o čem přemýšlí, také vyjádřit
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- adaptovat se na prostředí školy i jeho běžné proměny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídít se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- své myšlenky, nápady a pocity umí formulovat ve větách, dokáže verbálně komunikovat, vést dialog
- vnímá vědomě, postřehuje změnu
- umí vyjádřit svou představivost a fantazii v činnostech, kreslí s určitým záměrem

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Ekologie – máme rádi přírodu“**
 - první květiny (petrklíč, sněženky aj.), rašení poupat, kvetoucí stromy – obrazový materiál – jarní květiny – pojmenování, rozklad na slabiky, malba barvami – kuličková technika – tráva, malba vodovými barvami/olejová technika - jarní květiny, květiny ve váze (sněženky aj.), skládání papíru dle slovní instrukce (tulipán), básně – tematika (květiny), písně (Kopřiva, Travička zelená aj.), možné využití práce s příslovím: „Není na světě bylina, aby k něčemu nebyla.“
- **„Vítáme jaro“**
 - loučení se zimním obdobím – vypouštění Morany, první pozdrav jara – probouzení přírody, pozorování změn v přírodě, počasí, přilet ptactva, barvy jara, básně a písně s jarní tematikou (Na jaře, Probouzení jara, Jaro, léto, podzim, zima atd.). Výroba sluníčko, čmelák z ruliček aj. Pohádka (Včelka Mája, Dědeček Večerníček aj.). Procházka do okolí – pozorování změn odehrávajících se na jaře - počasí, tání sněhu, první květiny, pupeny na stromech, možné využití práce s příslovím: „Jedna vlaštovka jaro nedělá.“
- **„U vody“**
 - živočichové žijící v rybníku, řece – pojmenování, obrazový materiál, porovnání rozdílů – potok, rybník, řeka/moře, oceán, rozdíl (sladká/slaná voda). Život u vody, vodní živočichové, rostliny, význam vody pro člověka a přírodu, přilet ptáků – poznávání, pozorování, typické znaky, hnízdění, způsob života. Vycházky do okolí – lesopark (přehrada) – pozorování ptactva, krmení ptactva na rybníku. Námětová kresba/malba - rybníky, otisky rukou/prstů – labutě, kačenky aj. Výroba labutí, čápi na komíně, žáby, ryby aj. Četba příběhů o zvířatech žijících ve vodě. Předmatické představy – počítání/porovnávání / třídění – kolik je ryb/žabek v rybníku. Logopedické hry, artikulační cvičení, hádanky, rytmické hry, možné využití práce s příslovím: „Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.“, pokusy a experimenty s neživou přírodou (s přírodninami, vodou, apod.)

- **„Domáci a hospodářská zvířata“**
 - obrazový materiál, encyklopedie – hledání informací o zvířatech v knihách, pojmenování domácích zvířat - druhy, mláďata (přirazování), užitek – proč je chováme (maso, mléko, vlna atd.), domácí mazlíčci, způsob života, bezpečné chování ve vztahu ke zvířatům – jak se o zvířata staráme, rozlišování zvuků zvířat. Výlet na farmu (Toulcův dvůr, hřebčín aj.), námětové hry na statek, na zvířata s čepičkami, maňásky, pohybové hry (Na kočku a myš). Předmatické představy (počítání 1- 10, více/ méně/ stejně), skládání papíru dle slovní instrukce (kočka/pes aj.), modelování, námětová kresba/malba – oblíbené zvíře, zvířata (z písničky Když jsem já sloužil). Básně a písničky se zvířecí tematikou (Skákal pes, Kotě a sluníčko, Když jsem já sloužil aj.). Četba pohádek a příběhů ze zvířecího prostředí (Pejsek a Kočička, Dášenka aj.), možné využití práce s příslovím: „Pes, který štěká, nekouše.“
- **„Těšíme se do školy“** (předškolní děti)
 - příprava na zápis do ZŠ – rozlišování tvary, barvy, velikosti, třídění předmětů. Jméno a příjmení, věk, adresa. Návštěva základní školy – seznámení s prostředím. Námětová hra na učitele. Pracovní činnost – výroba tašky do školy aj. Pohybové hry s míčem – házení, chytání, vybíjená aj. Využití básní a písní.
- **Využití:** knihy přinesené z domova, obrazový materiál, herbář, cvičení s různým náčiním (kytičky, drátěnky), procházky po okolí – pozorování prvních jarních květin a změn v přírodě, různé výtvarné a pracovní činnosti (zapouštění barev, skládání z papíru, stříhání, barvení vajíček), básně a písničky s jarní a velikonoční tematikou.
- **Akce MŠ:** návštěva knihovny, Velikonoční dílničky

8.Téma: „POZNÁVÁME ŽIVOT V PŘÍRODĚ“

CÍLE:

1. Rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti.
2. Osvojovat si věku přiměřené praktické dovednosti.
3. Rozvíjet mluvený projev dítěte.
4. Cvičit paměť, pozornost, představivost, fantazii.
5. Upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem.
6. Učit se chránit bezpečí své i druhých.
7. Pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty.
8. Rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách.
9. Kladení otázek a hledání odpovědí na problémy.
10. Prohlubovat základní hygienické návyky.

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, dodržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- provádět jednoduché analyticko-syntetické činnosti
- snažit se o souvislý jazykový projev
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- vyprávět, příběh, pohádku

- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair play
- respektovat potřeby druhého
- uvědomovat si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, přírodní a povětrnostní jevy, technické objekty a jevy a další situace, s nimiž se dítě může setkat), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Velikonoce“**
 - lidové zvyky a tradice (proč kluci chodí k holkám na koledu, pašijový týden – modré pondělí...), oslavy Velikonoc – rozdíl vesnice x město, symboly velikonoce (beránek, vajíčka, pomlázka, mazanec), přípravy na velikonoce (barvení vajíček, pečení beránka, pletení pomlázky atd.), přípravy na Velikonoce – výrobky s velikonoční tematikou (barvení vajíček, sázení osení, velikonoční přání, výroba kuřátek aj.), smyslové hry (vajíčka v košíku, na ztracené vajíčko, na zamrzlé vajíčko aj.), pohybové hry (na slepou slepičku, na zaječí pelíšky, na hnízda atd.), hry na zahradě – hledání vajíček, četba příběhů a bajek – velikonoční tematika, básně – velikonoční koledy, reflexe – komunitní kru – jak si děti užily velikonoční pomlázku.
- **„Zvířata volně žijící“**
 - seznámení se životem zvířat žijících ve volné přírodě, rozlišování v jakém prostředí žijí (les, louka, voda, vzduch, podzemí) – pojmenování, obrazový materiál, encyklopedie, rozlišování hlásek na začátku slov. Seznámení s pohádkou (Bouda, Budka – dramatizace, Ferda Mravenec, Včelí medvídci aj.). Námětová hra na zvířátka (čepičky, maňásky), rozlišování barev (Čáp ztratil čepičku), pohybové hry (Na myšky, Na jelena, Na medvěda aj.), překážková dráha – putování zvířátek), možné využití práce s příslovím: „Nedráždí hada bosou nohou.“
- **„Zvířátka ze ZOO“**
 - hledání informací o exotických zvířatech, jejich život, místo kde žijí, čím se živí, kde je můžeme vidět. Výlet do zoologické zahrady – jak se chováme v zoo (nekrmíme, neplašíme zvířata atd.). Konstruktivní hry - stavba zoologické zahrady – spolupráce dětí. Výroba zvířat (želva, had). Otisky rukou (papoušek, slon aj.), námětová kresba/malba – oblíbené zvíře – společná koláž dětí (zoo), modelování zvířat.
- **„Čarodějnický rej“**
 - tradice a zvyky, jak se chováme k ohni – pravidla bezpečnosti, přípravy na čarodějnice – masky dětí, pohybové hry – tanec s koštětem, jízda na koštěti, židličkovaná aj., možné využití práce s příslovím: „Tančí, jak, kdo píská.“
- **Využití:** encyklopedie, obrazový materiál, pohybové hry, konstruktivní hry, námětové hry, vycházky do okolí, četba příběhů, logopedické hry, hádanky, kresba, malba, modelování, básně, písně atd.
- **Akce MŠ:** jarmark v MŠ, Oslava čarodějnic na zahradě – s rodiči, výlety (zoo, statek, hřebčín aj.), divadelní představení, vycházky do lesoparku atd.

9.Téma: „ŽIJEME NA PLANETĚ ZEMI“

CÍLE:

1. Osvojovat si poznatky o pohybových činnostech.
2. Rozvíjet jazykové dovednosti – výslovnost, přednes, recitace.
3. Rozvíjet a kultivovat paměť, hudební a taneční aktivity.
4. Vytvářet citové vztahy k rodině.
5. Budovat estetický vztah k životu, připravit společné slavnosti pro maminku.
6. Rozvíjet pocit sounáležitosti s rodinou, s lidmi.
7. Směřovat k samostatnosti všestrannému rozvoji osobnosti správným pravidelným pohybem.
8. Vést k pocitu uspokojení poskytnutím radosti (obdarováním, pomocí, apod.)

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- zapamatovat si a odrecitovat básničku s alespoň 2 slokami
- nebát se mluvit před ostatními

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- **„Svátek maminek“**
 - já a moje maminka (jak se chováme k mamince, čím jí uděláme radost -pomáháme mamince), rodina a vztahy v rodině, členové rodiny - puzzle. Výroba dárečků pro maminky (přání atd.), zpěv písní a básní – příprava na besídku. Společenské hry – pexeso aj., komunikační kruh: Čím můžu udělat radost mamince?
 - **„Rodina“** - jména rodičů, sourozenců, vztahy v rodině, povolání rodičů – kde a proč pracují, citové vztahy mezi sourozenci, rodiči (námětová kresba/ malba – moje rodina, já, kamarád v MŠ, koláž – kamarádi v MŠ – technika stříhání, lepení). Možné využití práce s příslovím: „Všude dobře doma nejlépe“, členové rodiny – rodinné vztahy. Zpěv písní a koled s vánoční tematikou, básně, možné využití práce s příslovím: „Lež má krátké nohy“
- **„Planeta Země“**
 - seznámení s informacemi o zemi – encyklopedie (Vesmír, planety, živá x neživá příroda – rozdíl, vlastnosti písku, kamene, hlíny, voda - pokusy, zeměkoule, povrch – voda - oceán/moře, řeka, pevnina - poušť, hory, lesy). Hledání informací

o ČR – vlajka, znak, hlavní město, řeky, hory, známá města a místa, svátky aj. Poslech – česká hymna. Píseň (Kolik je na světě moří, Citrónky, Naše země kulatá aj.). Kolektivní práce – zeměkoule (trhání kousků papíru – lepení, rozlišování barev), možné využití práce s příslovím: „Pro jedno kvítí, Slunce nesvítil.“, „Časy se mění.“

- **„Mořský svět“**
 - život pod vodou – encyklopedie, obrazový materiál – co můžeme potkat v moři, zážitky dětí od moře – co můžeme u moře dělat, co tam můžeme vidět (fotografie dětí z dovolených), pláž – písek/oblázky, živá /neživá příroda. Četba pohádky (Hledá se Nemo) – na pokračování. Pohybová hra (Na žraloky, na želvy, na potápěče, rybičky, rybáři atd.). Společná práce – podmořský svět – technika stříhání – různé druhy ryb (žralok, delfín, rybičky, mořský ježek, koník atd.), malba barvami, využití různých materiálů mušle, písek, sůl, krepový papír aj. Artikulační cvičení – protažení hlasivek – jak dělá moře, vlny (šumí...). Zpěv písně (Kolik je na světě moří aj.), básně k tématu.
- **„Život na zahradě, na louce“**
 - rostliny, jarní práce na zahradě, hmyz – pojmenování, charakteristické znaky, užitek pro člověka/ nebezpečí (včela, vosy, klíště, komár aj.). Píseň – Šel zahradník atd. Společná práce dětí – jarní strom s květy, louka, možné využití práce s příslovím: „Nedráždí hada bosou nohou.“
- **Využití:** encyklopedie – obrazový materiál, knihy, pohybové, námětové, konstruktivní, společenské, hry na rozvoj spolupráce, kresba, malba, stříhání, modelování, písně, básně.
- **Akce MŠ:** divadelní představení, výlet, oslava svátku matek

10. Téma: „CESTUJEME PO SVĚTĚ“

CÍLE:

1. Osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti.
2. Rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka.
3. Vytvářet základ pro práci s informacemi – knihy a obrazový materiál.
4. Osvojit si relativní citovou samostatnost.
5. Ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí.
6. Vytvářet základní kulturní a společenské postoje.
7. Rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, planetou Zemí.

OČEKÁVANÉ KOMPETENCE:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky
- vnímat, že je zajímavé, dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet „nápady“
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- odmítnout komunikaci, která je nepříjemná

- odmítat společenský nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhovost či agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
- osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru apod.
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- má základní předmatematické dovednosti odpovídající aktuálnímu stupni vývoje

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- **„Dětský den“**
 - příprava na dětský den, oslava dne dětí – soutěživé dopoledne na zahradě. Básničky, písničky – léto, jaro. Taneční hry – židličkovaná, tanec s malým míčkem, kloboukový tanec aj. Pohybové hry s nafukovacími balónky, překážková dráha, overball, šátky, stuhy. Námětová kresba/malba – zážitky z dětského dne.
- **„Těšíme se na výlet“**
 - těšíme se na výlet, plánujeme, co nás čeká, komunitní kruh – na co se těšíme nejvíce, reflexe co se nám líbilo. Námětová kresba/malba – zážitky z výletu. Dopravní prostředky – obrazový materiál - znaky, účel, pojmenování – rozlišení dopravních prostředků, pomoc pro člověka/možné ohrožení (na co si musíme dát pozor, jak se chráníme), zásady bezpečného chování v provozu, rozlišování dopravních značek, Řešení problémových situací – Co by se stalo kdyby? (dramatizace)
- **„Těšíme se na prázdniny“**
 - charakteristické znaky léta, počasí, příroda a její změny, čas cestování a výletů, sporty v létě, činnosti o prázdninách. Komunitní kruh plány dětí na prázdniny (co nás čeká – dovolená, výlety s rodiči, tábory aj.). Námětová kresba – kam se chystá na prázdniny. Zpěv písní, básně s letní tematikou a cestováním. Hry dětí na zahradě – s míči, trampolína aj, možné využití práce s příslovím: „Všeho s mírou.“
- **„Loučíme se se školkou“**
 - loučení se se školkou – výroba společného tabla z fotek dětí, hry na školní zahradě – prolézačky, trampolína, konstruktivní hry v písku, pohybové hry s míčem, chůdy, gymnastické kruhy, švihadla, námětové hry s panenkami, kresba křídami. Zpěv písní – zopakování písní dle výběru dětí (Kruh – tanec), básně. Kresba/malba – Já ve školce – portrét, já a moji kamarádi, moje školka/třída. Kruh přátelství – posílání míče co mám na kamarádovi rád, Shrnutí roku ve školce – Co si pamatují? Co se mi líbilo?
- **Využití:** pohybové hry na školní zahradě, využití cvičebních pomůcek, komunitní kruh, námětová kresba, knížky, encyklopedie, obrazový materiál, výtvarné, pracovní činnosti, vycházky do okolí – výlet.
- **Akce MŠ:** Den dětí na školní zahradě, divadelní představení, výlet, besídka pro rodiče, rozloučení s předškoláky

14 Vnitřní a vnější hodnocení a evaluace

K vnitřnímu hodnocení a evaluaci náleží:

- Individuální řízení – každý pracovník definuje osobní cíle, svou odpovědnost a své osobní potřeby. Průběžná i periodická individuální kontrola a evaluace vzdělávacího procesu mu umožňuje korekci, vedoucí k hledání postupného dosahování kvalitnějších výsledků a akcelerování posunů ve vývoji dětí.
- Týmové řízení – vzájemně se kontrolujeme a hodnotíme průběžně a periodicky na pedagogických radách, kde si sdělujeme své zkušenosti jak z praxe, tak z dalšího vzdělávání. Hodnotíme dosažené výsledky, evaluujeme vzdělávací program. Společně konzultujeme možné výchovně – vzdělávací obtíže jednotlivých dětí → se zaměřením na vzájemnou pomoc a odborné rady.
- Vedení školy – zajišťuje, aby stanovených cílů bylo úspěšně a efektivně dosahováno a to prostřednictvím pozorování, kontrol, hospitací, evaluací a hodnocení.
- K vnějšímu hodnocení a evaluaci náleží:
- Vnější zprávy – získáváme zprávy a podklady od externích partnerů, rodičů, ale také samotných dětí, absolventů mateřské školy – žáků základní školy, dalších odborníků – zřizovatele, České školní inspekce a dalších kontrolních orgánů.

Přehled obecných pravidel hodnocení a evaluace školy:

- Motivační (na základě autoevaluace získá vedoucí pracovník podporu od ostatních spolupracovníků).
- Přípravná (stanoví se problém, pravidla a metody evaluace a hodnocení určuje se, co se pokládá za úspěch a co ne, odhadují se rizika).
- Realizační (Získávají se data a informace podle podmínek školy, určují se konkrétní postupy, projekt se stále průběžně aktualizuje a reviduje).
- Evaluační (získaná data a informace se vyhodnocují – porovnávají se se stanovenými záměry a cíli, na jejich základě je zpracovaná autoevaluační zpráva).
- Korektivní (autoevoluční zpráva se promítá do dosavadní činnosti školy, dochází k inovacím, přehodnocením vzdělávacích cílů, obsahu vzdělávání, metod a forem výuky).

Pedagogická evaluace

Cílem naší pedagogické evaluace je zkvalitnění vzdělávání školy jako celku a tím i jednotlivých tříd.

Pro tento proces si stanovujeme kritéria hodnocení, která budeme využívat pro evaluaci vnější i vnitřní, která je hlavním těžištěm každodenního procesu vzdělávání dítěte na úrovni třídy a stává se prostředkem zpětné vazby pro optimalizaci procesu vzdělávání, kvality a formy působení pedagoga na dítě.

Vnitřní evaluace – sbíráme informace o vzdělávacím procesu školy, třídy, pedagoga a následně vyhodnocujeme za účelem optimalizace vzdělávání.

Metody, techniky, nástroje a časový plán

Vzdělávací proces jako celek – Školní vzdělávací plán

Jak	Jak často	Kdo
Porady, analýza,	8 x za rok	Ředitelka, učitelky – písemný záznam

Vzdělávací proces ve třídě – Třídní měsíční a týdenní plán

Jak	Jak často	Kdo
Pozorování, diskuse, rozhovory	1 x za týden	Učitelky – písemný záznam

Každodenní pedagogický proces pedagoga ve vlastním vzdělávacím procesu

Jak	Jak často	Kdo
Analýza	1x týdně	Učitelky - dotazník
Hospitace, rozhovory, pozorování	Dle časového rozvrhu hospitací	Ředitelka, zástupkyně – písemný záznam

Vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte

Jak	Jak často	Kdo
Pozorování, rozhovory, diskuse, mezi učitelkami na třídě popřípadě s dalšími učitelkami MŠ	2 x v roce (první hodnocení v měsíci říjnu, druhé v květnu)	Učitelky - portfolio a písemný záznam

Vyhodnocování denních činností dítětem

Jak	Jak často	Kdo
Označení smajlíkem v komunitním kruhu	Dle časových možností - individuálně	Dítě

Vnější a vnitřní hodnocení školy

Jak	Jak často	Kdo
Anketa – rodiče Anketa – zaměstnanci školy	1x za rok	Vyhodnotí pověřená osoba – písemný záznam s grafy

Hodnocení podmínek

Jak	Jak často	Kdo

SWOT analýza	1 x za rok	Učitelky, vyhodnotí pověřená osoba
--------------	------------	------------------------------------

Cílem evaluace školního vzdělávacího plánu je vytvoření vhodných podmínek a zkvalitňování celého klimatu školy jak uvnitř, tak v působení školy navenek. Vždy slouží především samotnému dítěti.

Cílem evaluace vzdělávacího procesu ve třídě (Třídní měsíční a týdenní plán) je jeho zefektivnění a v součinnosti s rodiči vytvoření pro děti, co nejpodnětnějšího a laskavého prostředí.

Cílem evaluace každodenního pedagogického procesu je dosáhnout u dětí, toho aby byly co nejvíce samostatné, sebevědomé, sebejisté, s vlastním úsudkem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě myslet a jednat. Uměly se přizpůsobit, byly zodpovědní, ochotní nejen přijímat, ale také dávat, byly citlivé k potřebám druhého. Schopni dále se rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat, aktivně čelit problémům, které život přináší, ale také aby byly citově bohaté se smyslem pomáhat slabším a ohroženým jedincům.

Naší snahou je vytvořit prostředí pohody, důvěry, přátelství a pěkných vztahů mezi dětmi navzájem, kolektivem mateřské školy i mezi školou a rodinou.

Získat rodiče pro společné působení na děti, umožnit jim individuálním přístupem realizovat své požadavky, potřeby a přání. Přistupovat k rodičům s pochopením a porozuměním.

Cílem vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte je sledování rozvoje pokroků dítěte a srovnávání s obecnými kritérii očekávaných kompetencí na základě RVP PV. Naší snahou je včas rozpoznat nedostatky či nerovnoměrnosti v úrovni vzdělávání, a tak předcházet možným obtížím v dalším vzdělávání dítěte, ale zároveň také podchycovat rozvoj talentů, latentního nadání, zájmů a schopností dítěte i rozvoj jeho osobních dispozic.

Individuální rozvoj a pokroky dítěte písemně dokumentujeme a tím je nám poskytovaná zpětná vazba, která pomáhá vytyčovat konkrétní podpůrná opatření, což slouží k naplnění individuálních vzdělávacích cílů. U dětí se specifickými potřebami se učitelky v rámci diagnostiky zaměří na diagnostikování obtíží dítěte a v rámci svých pedagogicko-psychologických dovedností a kompetencí navrhnou možnou pedagogicko-psychologickou intervenci, s cílem zlepšení aktuálního stavu dítěte.

Cílem vyhodnocování denních činností dítětem je pokus o zapojení dítěte do programu a jeho hodnocení nejzajímavějších činností během dne z pohledu dítěte. Hodnocením zjišťujeme oblíbenost jednotlivých činností u dětí jejich zájmy a potřeby, zjišťujeme, jaká jsou jejich přání a jaké jsou jejich návrhy náplně denních činností, tak aby byly ve školce, co nejspokojenější. Děti vedeme k sebeprosazení a sebevyjádření v rámci třídního kolektivu. Osobnost dětí podporujeme tak, aby se jednotlivci stali činnou součástí kolektivu působící na své okolí.

Podmínky evaluace:

- vytvořit komunikační tok informací mezi pedagogickými pracovníky
- společně plánovat, vyvozovat závěry,
- pedagogické rady – 1x za 2 měsíce vždy po poradě vedení řešení provozních záležitostí dle aktuálních potřeb MŠ

Hodnocení ŠVP PV

Kritéria:

- vyhodnocení vzdělávacího obsahu

- zhodnocení podmínek školy pro práci pedagoga
- spolupráce pedagogů
- spolupráce s rodiči
- plánování aktivit
- naplňování individuálních potřeb dětí
- výsledky vzdělávání
- integrace, OŠD

Metody:

- rozhovory se zaměstnanci školy
- porady
- pozorování klimatu školy
- kontrolní činnost
- třídní schůzky, individuální rozhovory s rodiči
- doplňování nápadů do poznámek v ŠVP

Termín:

- průběžně
- konec školního roku – porada

Zajistí: učitelky

Hodnocení vzdělávacího obsahu:

Kritéria:

- vzdělávací přínos vzhledem k celé skupině
- rovnost přístupu ke vzdělání každému dítěti
- zapojení rodičů do činností školy
- jaké vznikly situace, potíže či úspěchy
- na co se zaměřit pro další období
- jaká je odezva u dětí, co se povedlo, co se nezdařilo a proč

Metody:

- týdenní hodnocení jednotlivých podtémat
- hodnocení celých bloků (10x do roka)

Termín: po ukončení práce s podtématy a bloky

Zajistí: učitelky

Hodnocení výsledků dětí:

Kritéria: přehled o rozvoji dítěte – samostatné složky pro děti 3 – 6 let a děti s OŠD

Metody:

- sledování a průběžné zaznamenávání vzdělávacích pokroků do osobních portfolií
- pedagogicko-psychologická intervence - písemný návrh podpůrných opatření pro optimální individuální rozvoj a učební pokroky (u dětí se specifickými potřebami –

diagnostikovaných od odborníků (PPP, SPC, apod.), ale také vyplývajících z chování a jednání dítěte v rámci výchovně vzdělávacího procesu, diagnostikovaných učitelkami školy)

- pracovní listy – pro všechny děti, zvláštní pro předškoláky
- rozhovory s rodiči, dotazník o způsobu společných akcí rodiče a MŠ
- individuální práce s dětmi – analýza dětí více či méně nadaných pro urč. činnost

Termín: průběžně

Zajistí: učitelky

Ostatní:

- fotodokumentace života školy – k dispozici na webových stránkách zaznamenává pověřená učitelka
- další dění školy zaznamenávají učitelky jednotlivých tříd
- závěrečné hodnocení ŠVP – učitelky v červnu
- vlastní hodnocení a vytyčení osobních pracovních cílů pro následující ŠR
- Výroční zpráva – vedení MŠ v září

15 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

- děti se zdravotním postižením
- děti se zdravotním znevýhodněním
- děti se sociálním znevýhodněním
- jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se jejich naplňování musí přizpůsobit tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem, avšak obvykle vyžaduje oproti vzdělávání běžné populace dětí jiné další podmínky.

Vhodné podmínky zajišťujeme těmito způsoby:

- zřízením funkce asistent pedagoga
- kvalifikací pedagogických pracovníků a jejich profesionálními postoji
- vhodným zařazením dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do individuální nebo skupinové integrace
- spoluprací se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky
- školní logoped / doporučení rodičům k návštěvě SPC pro děti s vadami řeči – dle výběru rodičů
- prostorovým a materiálním vybavením
- speciálně pedagogickými metodami práce
- možností vlastního tempa práce a výběru činností podle zájmu
- respektováním priority rodiny a individualizací výchovy

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu

při osvojování českého jazyka. Zvláštní právní úprava platí v případě, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy

Pro sledování individuálního vývoje dětí slouží portfolia vedená učitelkami dané třídní skupiny. Odborná dokumentace dítěte je založena ve zvláštní složce a IVP připravují pedagogové v dané třídě, do které dítě dochází, nebo školní logopedka. V rámci přípravy na školu nabízíme (pro děti před nástupem školní docházky) i orientační testy školní zralosti. Některé děti mají přiděleného pedagogického asistenta, který pracuje ve třídě pod vedením učitelky.

Formy integrace:

1. individuální integrace (v běžných třídách)

Děti s lehčími poruchami jsou zařazeny v běžných třídách, ale mají ve spolupráci s SPC a rodiči vypracovaný IVP. Školní logopedka s dětmi individuálně pracuje na rozvoji a upevnování potřebných dovedností (se zaměřením na vady řeči) a spolupracuje také s rodiči. Vytváříme inkluzivní prostředí, kde se všechny děti účastní plně programu třídy a kolektiv je empatický k potřebám druhých.

2. skupinová integrace

Děti se závažnějšími vývojovými poruchami nebo kombinovanými vadami jsou zařazeny v rámci podpůrných opatření do speciální třídy, kde je zajištěna intenzivní náprava obtíží a individuální spolupráce s rodiči. Všechny tyto děti jsou vzdělávány podle skupinového vzdělávacího plánu doplněného individuálním plánem podle rozvoje každého dítěte. Program speciálních tříd je zaměřen především na reedukaci nebo kompenzaci vad řeči a dalších vývojových poruch s využitím speciálních metod. Stěžejní jsou denně kolektivní logopedická cvičení a začlenění logopedické nápravy do všech vzdělávacích činností i dalších aktivit speciální logopedické třídy.

V rámci spolupráce s SPC je zajištěna od února 2017 speciální péče dětem cizincům. Pro ně je zřízena výuka českého jazyka v SPC, kam děti budou docházet s rodiči.

3. inkluzivní vzdělávání zdravotně či sociálně znevýhodněných dětí

Děti s lehčím zdravotním oslabením či onemocněním, příp. děti z jiných sociokulturních prostředí, jsou začleněny v běžných třídách a jsou jim vytvářeny podmínky pro bezproblémovou adaptaci a zvládnutí všech činností třídy.

Zdravotní oslabení či onemocnění je v rámci mateřské školy možno kompenzovat pouze do určité míry. Škola nemá v současné době zázemí ani prostředky na zařazení středně a těžce zdravotně oslabených dětí.

4. vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Zcela samostatnou skupinu představují děti, u nichž se začíná již v předškolním věku projevovat mimořádné latentní nadání. Tyto děti identifikujeme v rámci pedagogicko-psychologické diagnostiky. Snažíme se, aby jejich individuální vzdělávací program a podmínky pro něj byly

podle potřeb a možností rozumně přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí a doplněny nabídkou dalších aktivit podle jejich zájmů a nadání.

16 Děti raného věku a specifika pedagogické činnosti s touto věkovou skupinou

Do mateřské školy mohou být přijaty děti raného věku (dítě ve věku 2 – 3 let). Jedná se o děti se specifickými potřebami. Dítě mladší tří let by před vstupem do mateřské školy mělo zvládat základní sebeobsahu (dojít si na WC / případně na nočník, umět se najíst, zvládat základní úkony při převlékání, být schopno reagovat na pokyny dospělé osoby – v rámci možností svého věku)

Děti mladší tří let jsou zařazeny do věkově heterogenních tříd, které se nachází v přízemí mateřské školy.

Speciální vybavení tříd s dětmi mladšími tří let:

- stupínek v koupelně – k umyvadlu
- přebalovací pult
- nočník
- plenky (pokud jsou nutné, dodávají rodiče)

Naplňování specifických potřeb dětí raného věku v rámci výchovně vzdělávacího procesu:

- potřeba spánku / odpočinku – učitelky se snaží v rámci výchovně vzdělávacího procesu respektovat potřebu dětí mladší tří let na větší míru odpočinku – zajištěním klidového koutku a dostatečné doby na odpočinek po obědě (respektujeme potřebu délky spánku dítěte individuálně)
- motorika – motorická aktivita dětí v raném věku je specifická, učitelky umožňují dětem volný pohyb a dostatek lokomočních činností – zvláště při pobytu venku
- socializace – učitelka pomáhá dítěti postupně se začleňovat do kolektivu třídy a zapojovat do společných činností a skupinových aktivit
- řízené činnosti – učitelka zohledňuje dovednosti a možnosti dítěte, dítě raného věku nepřetěžuje činnostmi, které neodpovídají jeho aktuálnímu stupni vývoje, také se přizpůsobuje aktuálním možnostem dítěte

Adaptační proces

Adaptace dítěte raného věku vyžaduje specifické postupy, na kterých se dohodnou rodiče dítěte a třídní učitelky. Adaptace by měla být pozvolná a v ohledu k individuálním potřebám dítěte a celé třídní skupiny. V prvních dnech by dítě nemělo navštěvovat mateřskou školu na celý dopolední program, ale pouze na zkrácenou část (doporučení cca 2 hodiny), poté by měl rodič dítě ze školy vyzvednout. Další postup je na individuálních možnostech dítěte, po domluvě s učitelkami, které určí, zda a kdy už je dítě schopno absolvovat v MŠ celý dopolední program. Dítě mladší tří let by v mateřské škole nemělo být na celý den – po obědě by si jej rodiče měli vyzvednout z mateřské školy.

Zásady v adaptaci:

- Strava – Pokud se dítě v rámci MŠ odmítá stravovat, nemůže absolvovat celodenní docházku do mateřské školy.

- Rodiče v MŠ – V rámci adaptačního procesu je dítě v mateřské škole bez přítomnosti rodiče, z důvodu, aby nebyl narušován výchovně vzdělávací program třídy.

Při vzdělávání dětí raného věku se snažíme o naplnění tří priorit:

1. Úzce spolupracovat s rodinou a vytvořit podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i v instituci.
2. Individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, ale nepřetěžovat je, nepoškodit je fyzicky a psychicky.
3. Vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji jeho osobnosti.

17 Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

1. Opatření v průběhu vzdělávací činnosti:

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají po celou dobu práce s dětmi pedagogičtí pracovníci školy a to od doby převzetí dětí od jejich zástupce nebo jím pověřené osoby až do doby jejich předání zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě. Při převzetí a předávání dětí jsou rodiči povinni zkontrolovat minimálně očním kontaktem, že učitelka bere na vědomí příchod či odchod dítěte. pedagog. pracovník předá dítě pověřené osobě jen na základě písemného pověření zástupcem dítěte budova mateřské školy je k zajištění bezpečnosti dětí zamykána, a to vždy v době od 8.00 hodin do 14.30 hodin. Pro odcházející děti po obědě je otevřeno od 12.30 – 13.00 hodin. Od 14.30 hodin do 17.00 hodin je otevřeno pro rozcházení dětí domů.

Při hře ve třídě učitelka dbá, aby si děti hrály klidně, sleduje jejich hru, předchází konfliktům, nedovolí dětem nosit do MŠ nebezpečné předměty nebo hračky nesmí odejít od dětí!!!, při závažných důvodech si zajistí dohled jiné pracovnice MŠ nesmí dětem dát bez náležitého dohledu nůžky, štetce, tužky či jiné ostré a špičaté pomůcky, dále drobné korále a stavebnicové tvary, které by si děti mohly strčit do nosu či ucha při Tv aktivitách dbá na bezpečnost dětí, upozorňuje na případná nebezpečí, zajišťuje soustavnou pomoc při cvičení, bývá vždy na nejrizikovějším místě, před cvičením vždy zkontroluje tělocvičné nářadí při převlékání dětí v šatnách vykonává učitelka stálý dozor, sama se obléká, až když jsou děti připraveny na pobyt venku, neprodlužuje zbytečně pobyt připravených dětí v šatně.

2. Opatření při pobytu dětí venku:

Pedagogický pracovník odpovídá při pobytu dětí mimo území školy za bezpečnost nejvýše:

- Mimo areál MŠ vychází s třídní skupinou vždy dvě učitelky, ať je počet dětí ve skupině jakýkoliv.
- 20 dětí smyslově, tělesně a duševně zdravých starších 3 let
- 15 dětí v případě, že jsou mezi nimi 2 děti od 2 - 3 let
- 12 dětí v případě, že jsou mezi nimi 2 děti se speciálními potřebami nebo 1 dítě se speciálními potřebami a 1 dítě od 2-3 let

Bezpečnost dětí při pobytu venku je v našich podmínkách zajištěna překrýváním služeb pedagogů. Při vyšším počtu dětí učitelka konající odpolední službu přebírá děti tak, aby jejich počet nepřesáhl daný počet na pedagoga.

Ředitelka školy určuje při vyšším počtu dětí nebo při specifických činnostech /plavání, sáňkování, branné vycházky, výlety apod./ nebo při pobytu, v prostředí náročném na bezpečnost dětí další zletilou osobu způsobilou k právním úkolům k zajištění bezpečnosti dětí /nejčastěji školnice a uklízečka.

Při pobytu dětí na školní zahradě nedovolí učitelky bez dozoru na průlezky, houpačky a jiná nářadí, kde hrozí nebezpečí úrazu, nedovolí též samostatné vzdálení do prostor zahrady, kam sama nevidí, kde nemůže mít o dětech přehled.

Při vycházkách učí děti chodit ve dvojici, v zástupu tak, aby maximálně zajistila jejich bezpečnou chůzi, chodí po chodníku, maximálně se vyhýbají frekventovaným ulicím, učitelky dbají na bezpečné přecházení vozovky, k čemuž používají terčík, průběžně seznamují děti s pravidly bezpečného chování na ulici a v dopravě (přechody pro chodce).

3. Opatření při úrazu

Všichni zaměstnanci jsou povinni okamžitě poskytnout první pomoc při jakémkoliv úrazu, v případě potřeby zavolají lékařskou pomoc, v nezbytně nutném případě zajistí převoz zraněného do zdravotnického zařízení. Zároveň jsou povinni bezodkladně informovat ředitelku školy a zákonné zástupce dítěte.

Každý úraz bude zaznamenán do knihy úrazů. Kde bylo nutné ošetření lékaře a následuje alespoň jednodenní absence ve škole z důvodu úrazu, vyplní učitelka „Protokol o úrazu“.

O úrazu a záznamu do knihy úrazů je informován rodič dítěte, které bylo zraněno (záznam si přečte a v knize úrazů podepíše pro potvrzení, že byl o úrazu dítěte informován). Pokud úraz dítěte zapříčinil někdo ze spolužáků je do knihy také zaznamenán a také jeho rodiče se s informacemi o úrazu dítěte seznámí a podepíše se do knihy úrazů.

Závěr

Chceme, aby dítě, které odchází z MŠ, bylo optimálně rozvinuté v souladu se svými možnostmi a zájmy a to po stránce tělesné, psychické a sociální, aby později jako dospělý člověk mohlo prožít plnohodnotný a smysluplný život a chovat se podle demokratických zásad soužití ve společnosti. Přejeme si, aby prioritami naší mateřské školy byly zvýšená kvalita vzdělávání, efektivita práce a spolupráce s rodinou, a tím pokračoval výchovný proces zaměřený na vytváření samostatně a zdravě sebevědomých jedinců, cestou přirozené výchovy, v těsné spolupráci s rodinou, obcí a základní školou.

Příloha 1

Vnitřní uspořádání

Třída	Děti	Pavilon	Učitelky	Provoz tříd	Poznámka
Beruška	3- 5leté	B 1 Žlutý 1.p.	Kateřina Brantová Jarmila Szábová	7.00 – 16.00	Od 6.30 do 7.00 hodin se děti scházejí ve třídě Rybička Od 16.00 do 17.00 hodin budou děti ve třídě Žabička
Žabka	3- 5leté	B př. Žlutý Přízemí	Mgr. Veronika Kiššová Romana Nechvátalová	7.00 – 17.00	Od 6.30 do 7.00 hodin se děti scházejí ve třídě Rybička
Kuřátko	5- 7leté	H Zelený Přízemí	Bc. Markéta Burianová Bc. Dominika Kunderátová	7.00 – 16.00	Od 6.30 do 7.00 hodin se děti scházejí ve třídě Rybička Od 16.00 do 17.00 hodin budou děti ve třídě Žabička
Rybička	3- 5leté	A př. Růžový Přízemí	Mgr. Michaela Radlová Radka Boukalová	6.30 – 17.00	
Motýl	5- 7leté	A 1 Růžový Přízemí	Bc. Gabriela Tvrdková Bc. Lenka Matušková Sylva Güntherová	7.00 – 16.00	Od 6.30 do 7.00 hodin se děti scházejí ve třídě Rybička Od 16.00 hodin budou děti v Rybce
Ještěrka	5- 7leté	C Modrý Přízemí	Kateřina Benedová Markéta Havlová	7.00 – 16.30	Od 6.30 do 7.00 hodin se děti scházejí ve třídě Rybička Od 16.30 hodin budou děti v Žabce